

Sammanställning lärande nätverk Samverkan och partnerskap i stöd och hjälp till anhöriga

Femte mötet – samarbete och partnerskap anhöriga med utländsk bakgrund samt specifika insatser till kvinnor och män

Kommunernas arbete med anhörigvårdare med utländsk bakgrund, när det gäller samverkan och partnerskap både organisatorisk och individnivå?

I Högsby finns en aktiv invandrarförening med en anställd personal och med en lokal/samlingsplats som är öppen dagligen. Röda Korsets lokalavdelning i Högsby samarbetar med denna förening och de inbjuder till ”öppet hus” en måndagseftermiddag i månaden för att nå invandrare och ”fånga upp” deras behov av insatser.

Röda Korsets lokalavdelning i Fågelfors inbjuder även invandrarkvinnor till olika möten och aktiviteter och de kan även då ”fånga upp” eventuella behov. Anhörigsamordnaren och demenssköterskan inbjuder till informationsmöten till alla oberoende av bakgrund.

I Ale kommun har man beslutat att bemöta varje individ utifrån deras behov och ingen särskilnad med anledning av härkomst. Det finns dock olika synsätt, traditioner, erfarenheter att väga in och ta hänsyn till i samverkan och att anhörigstödet behöver komplettera kunskap och öppenhet inför detta.

Av de anställda anhörigvårdarna som finns i Gävle kommun har ca 60% en utländsk bakgrund. Vid anställning får alla information om kommunens Anhörigstöd. Inget specifikt anhörigstöd är utvecklat.

I Kalmar kommun anser man att ett samarbete med invandrarföreningar är viktigt. Genom samarbete med invandrarföreningar önskar vi sprida information och nå personer med utländsk härkomst.

På organisationsnivå har kontakt tagits med Röda Korset men något egentligt samarbete är det inte. På individnivå finns ett samlat ansvar för anställda anhörigvårdare. I den enheten finns enhetschef som ansvarar för personalträffar, information, kommunikation m.m. Det är ett forum för erfarenhets- och kunskapsutbyte.

I tre av kommunerna uppges att det inte finns några kända anhörigvårdare med utländsk bakgrund i, varken inom kommun eller landstingets ansvarsområde.

Hur kan ni möta de behov anhörigvårdare med utländsk bakgrund har?

Genom att individanpassa insatserna och utgå från personliga lösningar i anhörigstödet kan alla anhöriga anhörigas behov tillgodoses oavsett vilken bakgrund de har. Viktigt att använda sig av tolk när de finns språksvårigheter.

Några kommuner anställer anhörigvårdare och kan på så sätt etablera en bättre kontakt.

Invandrarcentrum och föreningar kan vara bra samarbetspartners i utvecklingen av anhörigstödet samt att ta del av och lära sig av andras erfarenheter.

Det är viktigt att ställa frågor och vara lyhörd istället för att utgå från färdiga svar eller hur man tror att de anhörigas behov är.

Hinder att nå anhöriga med utländsk härkomst och hur ska hindren överbryggas

Det kan vara svårt att nå anhöriga med utländsk härkomst. Många är inte integrerade i det svenska samt ha språksvårigheter och det kan vara skäl till att vi inte har lika lätt att nå ut till dessa personer.

Levnadsberättelser och genomförandeplaner upprättas individuellt och det är där som särskilda problem och önskemål tas upp. Egentligen är det inte frågan om svensk eller utländsk bakgrund utan vård och stöd skall anpassas till individens behov inom ramen för vad kommunen kan erbjuda.

Språket och kulturella skillnader ses som hinder. Genom utbildning och kunskap kan dessa hinder överbyggas. Flera påpekar vikten att alla som kommer till Sverige får språkundervisning. Personal bör också få kunskap kring hur tolkning går till och vad som är viktigt att tänka på när tolk beställs.

Det krävs från båda håll kunskap om olika kulturers seder och bruk. T ex hur ser man på manligt och kvinnligt i olika kulturer. Viktigt att känna till att det inom samma land kan finnas stora skillnader. Vad som även behövs diskuteras är vad är det viktigaste, att träffa människor med samma problematik men med en annan bakgrund eller möta människor som inte har problematiken gemensamt men talar samma språk?

Insatser/information på olika språk

Genomgående redovisar kommunerna brist på informationsmaterial översatt på olika språk. Alla är däremot överens om att det bör finnas. De kommuner som håller på att utveckla nytt informationsmaterial har även planer på översättningar på olika språk. Har man tillgång till personal med språkkunskaper används de i de vardagliga kontakterna, vid specifika möten och informationstillfällen anlitas tolkar.

Olika insatser för kvinnor och män

De får i de flesta kommuner samma information och erbjudande oberoende om de är kvinnor eller män. Det är individanpassning som gäller!

I någon kommun beskrivs att man har speciella träffar där enbart män inbjuds och att man också har valt att ha anhöriggrupper enbart för män.

Männen är något mindre intresserade att ta vara på dessa erbjudanden.

Det grupperna lyfter fram är att det är fler kvinnor än män som söker vård. Många av männen som söker sjukvård kommer p.g.a. mamma, fru/sambo, dotter eller syster påverkar mannen att söka vård. Dessutom sägs det att män får bättre fysisk vård, de ligger kvar längre på sjukhuset och de får snabbare vård t ex vid hjärtinfarkt. När kvinnor och män som upplevt ett trauma och får terapi mår 80% av kvinnorna mycket bättre efter terapin och 20% lika eller sämre.

Hos männen är siffrorna exakt omvända. När det gäller hemtjänst har det visat sig att män har mer städning och matdistribution än kvinnor.

Dessa uppgifter eller uppfattningar tyder på att vi har olika behov och skulle kunna innebära att behovet av anhörigstöd kan se olika ut för kvinnor och män. I en kommun där man inte har valt att rikta insatser har man sett att männen är något mindre intresserade av att ta vara på de erbjudanden som ges. Det skulle kunna bero på att stödet är mer upplagt att passa kvinnor, Allt stöd ska bedömas individuellt och inte utifrån kön.

Möts de olika könen behov i anhörigstödet som ges

Allt stöd skall bedömas individuellt och inte utifrån kön eller bakgrund. Hela frågan handlar om individanpassning utan att försöka dela upp människor i olika grupper.

Generellt behöver kommunerna sprida information fortlöpande till invandrarorganisationer och andra som kommer i kontakt med invandrare såväl som svenskar med behov av anhörigstöd.

Att vara medveten, jämställd och fördomsfri. Ta inte in rätt och fel, bättre och sämre. Här finns mycket att göra.

Man ser inte olika behov hos kvinnor och män. Behoven blir mer och mer lika ju längre man vårdat och Behoven kan även växla över tid och vara väldigt individuella. Båda har svårt att släppa taget, båda har dåligt samvete osv. Däremot söker sig kvinnor gärna till anhöriggrupp vilket är svårare för män. En anhörigstödjare tolkar det så att män vill lösa sina problem mer konkret än kvinnorna.

Däremot skall man vara uppmärksam på att det kan finnas skillnader på hur stöd erbjuds till kvinnor och män . En man tillfrågas kanske oftare om mathållning och mer sällan om snöskottning och vice versa. Får männen lättare tillgång till resurser?

Dessutom kan man vara vaksam över hur man som personal förhåller oss till män och kvinnor Är mannen ”duktigare” än kvinnan när han vårdar? Ställs större krav på kvinnors ”vårdande”?

I en kommun diskuterades kring den nuvarande generationen av kvinnliga pensionärer som kan ha låga pensioner. För dessa personer kan anhörigbidrag vara ett tillskott i ekonomin.

Fråga från ett lokalt nätverk:

Ni som är ute och informerar i olika utbildningar och skolor. Delge oss andra om vilka utbildningar ni informerar på och vad som ingår i er information!

Gävle:

Hittills är det enbart undersköterskeutbildningen som ligger i Kom Vux regi som man utvecklat ett samarbete med.

De får information om hur det kan vara, att vara anhörig, vilka känslor man brottas med och hur svårt det kan vara att "släppa taget". Stor vikt läggs på bemötande av anhöriga. Gävle använder sig av samtalsguiden "Lyfta tillsammans". Dessutom ingår en beskrivning av hur anhörigstödet ser ut i Gävle kommun.

Kumla

Sedan hösten 2007 pågår i Kumla kommun en utbildning för baspersonal inom äldreomsorgen. Syftet med satsningen är att skapa en värdig och trygg äldreomsorg där anhöriga har en självklar och tydlig plats. Stor vikt läggs vid att från början skapa en god relation med de anhöriga som finns runt varje brukare. Tanken är att all personal på sikt ska få gå denna utbildning. Utgångspunkten är att skapa bästa förutsättningar för alla möten som sker inom äldreomsorgen. Det gäller möten med brukare och anhöriga. Det gäller också möten i personalgrupper och med ledning. (mer information finns på diskussionforum Samverkan och partnerskap www.anhoriga.se)

Älmhult

I Älmhult utbildas anhöriginformatörer bland intresseföreningar och andra som är engagerade för anhörigfrågor. Man blir inte en anhörigvårdare utan man blir en anhöriginformatör som kan ge informera hur kommunen och andra myndigheter fungerar och vart man ska vända sig till för att få stöd.

(mer information finns på diskussionforum Samverkan och partnerskap www.anhoriga.se)